

L'essencialitat de Tura Sanglas

Text > CRISTINA MASANÉS

Fotos > ARXIU TURA SANGLAS

Dibuixa, pinta i esculpeix a partir de materials molt diversos: paper, objectes que troba, cera, pa de plata, pa d'or, sabó, organdí, vidre, porcellana... i també vídeo. Una diversitat que, contra el que passa sovint, no li aporta dispersió. No és fàcil parlar de l'obra de Sanglas, sobretot perquè sovint es confon l'essencialitat amb la senzillesa i l'autenticitat amb la simplicitat.

>> Detall d'Argos, 2021, branca de llunària seca, tinta i argila blanca, 53 x 25 x 25 cm.

«E m dic Tura Sanglas i faig dibuix, pintura, escultura..., una mica de tot.» Així es va presentar la mateixa artista l'any 2019 al programa de Frederic Montornès i Martí Sales, *Territori contemporani*, que s'emet a la Xarxa de Televisions Locals. Amb una essencialitat que desarma, Tura Sanglas (Ordis, 1992) va resumir així la seva condició d'artista visual.

Crescuda en l'àmbit rural de l'Alt Empordà, va començar a educar la mirada de petita, a casa, amb la mare, la pintora Carme Sanglas. No semblava que volgués tirar cap a l'art fins que el dibuix d'un cavall traçat amb una certesa sorprenent li va indicar un camí. Després van venir els estudis de belles arts i una creixent passió experimentadora amb materials i tècniques. Així mateix, van arribar algunes beques,

premis, estades i un trajecte expositiu que va començar l'any 2013 a la Galeria Lola Ventós de Figueres i que s'ha anat consolidant en espais com el Museu de Sant Pol de Mar (2015), el Museu Palau Solterra de Torroella de Montgrí (2016); en una de les Exposicions Viatgeres de la Diputació de Girona (2018) i, més recentment, el Museu de l'Empordà de Figueres i el Museu Can Mario de Palafrugell (2021). Posats a explicar trajectes, també podem llegir Sanglas a la revista digital de crítica literària *La Lectora*.

La primavera passada va presentar a Figueres una mostra conjunta amb Rosa Tharrats, i una exposició de petit format a Palafrugell que es titulava «Al llindar de la joia». En una i altra es concentraven amb força algunes línies que van formant una identitat, una manera de relacionar-se amb la ma-

>> Agapanth, 2018, grafit sobre paper, 46 x 32,5 cm.

tèria i una depuració de la forma que es va construint com a pròpia. De l'obra de Tura Sanglas s'ha dit que té la força de la delicadesa i que mostra un silenci eloqüent. L'han qualificat de poètica, íntima, subtil, i fins i tot tel·lúrica. Entre els referents de Sanglas s'han suggerit Louise Bourgeois, amb les seves *poupées* i el seu organicisme aràcnid; Carme Sanglas (m'agrada resseguir, en les obres de la Tura, un aire de família amb les formes depurades de la Carme, el seu aire de cosmologia, la presència àuria i, sobretot, una certa essencialitat) i el figuerenc Adrià Ciurana, un artista en majúscula a qui Sanglas ha dedicat un article emotiu. Però les filiacions no són suficients per explicar la solidesa de la seva obra. Provem-ho.

Plecs, cavitats i orificis. Morfologia.

Tura Sanglas va titular una de les seves exposicions «Plecs», una paraula que condensa un tret bàsic del seu treball: la morfologia o l'estudi de la forma. A més d'un amor artesanal pels materials, que la porta a manipular una gran varietat d'elements i a experimentar-hi (li agraden els materials nobles, explica ella, tot i que insisteix que «la tècnica serveix a la idea»); les seves obres, tant les matèriques com el dibuix, denoten aquesta passió per l'estudi de la forma.

Sigui en volum o amb el traç del grafit sobre un paper, investiga els giris i les raonades de la matèria, les cavitats i els orificis de la forma, tant del cos humà (sovint hi incorpora el seu propi cos) com de la botànica i la natura. A vegades són motlles minúsculs fets amb porcellana freda i elaborats a par-

>> Habitances, 2020, sabó tallat, 8 x 5,5 x 4 cm.

>> El múltiple ull de la nit II, 2020, aquarel·la i pa de plata sobre paper, 249 x 225 cm.

tir de totes les cavitats i orificis del cos de l'artista i que ella anomena *Exvots*; altres vegades són l'estudi de formes vegetals nocturnes (*El múltiple ull de la nit*, les titula); a vegades són múltiples figuretes de sabó tallat que indaguen en les formes dels habitatges i en la idea, necessària i preciosa, de l'aixopluc; altres són les voltes múltiples de

nusos d'alumini; i d'altres són el revers d'un pit convertit en un recipient de vidre ple de llet sostingut pels mugrons, que hi fan de suport o de potes; o un pit que es desdobra, per pur moviment natural, en una segona mama. A més del gust per la morfologia, les obres de Sanglas comparteixen també una acusada consciència del llenguatge en

>> Perquè has vingut, 2019, organdí de cotó i alumini, 64 × 35 × 20 cm; 7 × 20,5 × 10,5 cm i 5 × 12 × 9 cm.

>> Les mans, 2021, grafit sobre paper i plata, 30 × 48 cm.

línia amb la poesia visual. És el cas del seu *Rocam*, una mà —de l'artista, és clar— d'alumini que subjecta una pedra trencada amb forma de cor: *rocam* llegit a l'inrevés és *mà cor*.

Unes i altres ressegueixen semblances i dissimetries, el vers i el revers d'algunes formes bàsiques, els desdoblaments i les convulsions dels objectes, i aquesta reversibilitat, sorprenent i màgica, que mostra tot allò que és orgànic. Davant d'algunes de les seves obres, tens la sensació que Sanglas converteix el traç de les coses, el seu relleu físic, en un punt de sortida i no d'arribada. Com ella mateixa diu, el seu treball transita «en el lliandar de la matèria». Tot plegat té a veure amb allò que John Berger anomena *l'honestedat*: «L'observació d'un artista no consisteix només a posar els seus ulls a treballar; és el resultat de la seva honradesa, de la seva lluita personal per entendre el que veu».

En el lloc de la línia

En aquesta recerca de la forma, el dibuix hi té un lloc tan destacat com el volum. És per això que, mirant els dibuixos de l'artista, les seves flors a punt d'obrir-se i com ella en documenta l'interior, amb aquesta capacitat visionària de saber mirar dins la natura; els seus arbres, que s'estiren cap amunt

>> Rocam, 2016, fosa d'alumini, 15 × 7 × 8 cm, 766 g.

>> Mama, 2016, fosa d'alumini, 20 × 13 × 15 cm.

i es converteixen en un llamp, o els dibuixos de parts aïllades del seu propi cos que són carenes, deserts i cingleres per creuar, m'he trobat rellegint l'estudi sobre el dibuix de John Berger. Un estudi que, entre altres virtuts, et situa en el lloc de la línia (i no de l'ull que mira), que és el que justament fa Tura Sanglas amb els seus dibuixos. Una línia que explora l'interior de les flors i altres realitats vegetals, que queda reduïda a mínims i pren tot el protagonisme, o que acaba traçant un volum tangible, com en el cas d'un tors fet amb organdí de cotó, d'una lleugeresa tan extrema que no saps si es tracta d'un volum o d'una línia que s'ha escapat del paper. Entre tots els seus dibuixos, les seves mans obertes on han crescut, literalment, espines de plata recorden algunes de les millors peces del surrealisme. Com apunta molt bé Eva Vázquez en un article a *El Temps de les Arts*: «Entén l'activitat plàstica com a transfiguració, sigui d'allò ordinari en meravellós, sigui de l'objecte trobat o construït en una forma de pensament que no desdenya l'emoció».

Essencial no només voldria que sap desestimar la banalitat. Vol dir també que

Entre tots els seus dibuixos, les seves mans obertes on han crescut, literalment, espines de plata recorden algunes de les millors peces del surrealisme

sap mirar allà on cal i destriar allò que no compta, allò que podria no ser-hi i no passaria res. L'obra de Sanglas, sigui amb l'exploració de materials i volums, sigui amb les diferents operacions que li fa fer al dibuix, té la capacitat d'anar a l'essència, a aquesta nuesa de les coses. És la sensació que es té quan se surt de la seva mostra de «petit» gran format a Can Mario de Palafrugell: la sensació d'haver assistit a un despullament de la natura. En aquest sentit, els ulls traçats amb tinta negra damunt les fulles d'un arbre petit encara em miren, i d'això ja fa uns mesos. És aquesta l'essencialitat de Tura Sanglas.

